Maa – ja metsätaloustuottajain Keskusliitto
MTK ry

Lausunto 2025

Jenni Hunnakko

23.5.2025

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta

MTK:n lausunto koskien vesihuoltolain uudistamista HE 40/2025 vp

MTK kannattaa lakihankeen tavoitteita edistää vesihuollon taloudellista kestävyyttä, lainsäädännön selkeyttä sekä Suomen vesihuoltojärjestelmien pitämisestä kansallisessa hallinnassa.

MTK pitää erityisen hyvänä parannuksen lausuntovaiheen luonnokseen sekä tällä hetkellä voimassa olevaan lakiin sitä, että nyt esitellyssä laissa on 11 § poikkeuksissa liittymisvelvollisuudesta huomioitu sosiaaliset syyt perusteena saada vapautus liittymisvelvollisuudesta taajama-alueen ulkopuolella. MTK kiittää siitä, että perusteluissa on lausuntovaihetta perusteellisemmin arvioitu sitä, että kuinka liityntävelvollisuuden muuttaminen tulee vaikuttamaan kotitalouksiin.

10 § Kiinteistön liittäminen vesihuoltolaitoksen verkostoon

Esityksestä kuitenkin edelleen puuttuu siirtymäsäännös nykyisen VHL:n perusteella saatuihin vapautuksiin tai poikkeuksiin liittymisestä. MTK esittää, että lakiin jätetään siirtymäsäännös koskien niitä kiinteistöjä, joilla on ollut poikkeus liityntävelvollisuudesta, koska ”kiinteistön vesihuoltolaitteisto on rakennettu ennen vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen hyväksymistä”. Esityksen mukaista uutta liityntävelvollisuutta ei sovellettaisi sellaisiin olemassa oleviin kiinteistöihin, joissa on sovellettu edellä olevaa poikkeusta. Ehdotuksen mukaista liityntävelvollisuutta alettaisiin soveltamaan uusiin kiinteistöihin tai tyhjillään olleisiin kiinteistöihin, joihin muutetaan uudestaan.

Lisäksi MTK ehdottaa, että nykyisen VHL:n perusteella myönnetyt vapautumispäätökset jäävät voimaan. Nämä siirtymäsäännökset vähentäisivät nyt tapahtuvien muutosten poukkoilevuutta ja tekisi muutoksien toteuttamisesta helpommin hyväksyttävämpää taajama-alueiden ulkopuolella. Olisi myös kohtuullista, että ne kiinteistönomistajat, jotka ovat vanhan lain perusteella investoineet vesihuoltolaitteistoonsa, eivät joutuisi hakemaan epävarmaa vapautumislupaa tai maksamaan lisäkustannuksia vapautumisluvan hakemiseksi. Taloudellinen ennakoitavuus vesihuoltolaitoksille toteutuisi myös, sillä poikkeuksen soveltamisella olisi selvä raja ja olisi helpompaa arvioida, mille kiinteistöille liityntävelvollisuus tulisi.

11 § Liittymisvelvollisuudesta vapautuminen

Kuten aikaisemmin mainittu, MTK kannattaa sitä, että 11 § on lisätty vapautus liittämisvelvollisuudesta taajama-alueen ulkopuolella sosiaalisista syistä. MTK esittää, että sosiaalisin perustein vapautumista liittymisvelvollisuudesta laajennettaisiin taajaman sisälle. Liittyminen vesihuoltoverkkoon voi olla yksittäiselle pienituloiselle taloudelle katastrofaalinen ei väliä asuuko taajaman sisällä vai ulkona. Sosiaalisin perustein päätettävä liittämisvelvollisuudesta vapautuminen kaikissa tilanteissa toisi lakiin kohtuullisuutta ja tilannekohtaisuutta, mikä siitä tällä hetkellä puuttuu.

Maa – ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry | Lausunto | 2025

Jenni Hunnakko | 23.5.2025

MTK esittää, että esityksessä otetaan selvemmin kantaa siihen, mikä on liityntävelvollisuus ja toimijan vastuu sellaisissa asumiskiinteistöissä, joissa on samalla kiinteistöllä toimivan elinkeinon tai teollisuuden, esim. maatalouden takia huolehdittu itsenäisesti vesihuollosta lakien vaatimalla tasolla. Käytännössä vastuukysymykset ovat osoittautuneet epäselviksi kriisitilanteissa tiloilla, jotka toimivat vesihuoltolaitoksen palvelujen puitteissa.

Jenni Hunnakko
Ympäristöjuristi

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry